

Nr 389.

Av herr **Staxäng m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 223, med förslag till lag om allmänna vägar m. m.

Kungl. Maj:t har genom proposition nr 223 förelagt riksdagen förslag till lag om allmänna vägar m. m. I anledning därav vilja vi anföra följande:

Inom de större skärgårds- och kustområdena har sedan länge pågått en stark rörelse för förbättrade kommunikationsförhållanden med önskemål att deras kommunikationsapparat måtte anknytas till det allmänna vägväsendet för att berörda bygder och samhällen för framtiden skola tryggas och på ett tillfredsställande sätt tillgodose berörda orters och platsers vitala kommunikationsbehov.

För denna frågas utredning tillkallade Kungl. Maj:t den 21 juli 1938 särskilda sakkunniga. I departementschefens direktiv för de sakkunniga heter det, att särskild uppmärksamhet skall ägnas möjligheterna till samverkan mellan skilda slag av trafikmedel och de åtgärder, vilka kunna behöva vidtagas till vinnande av sådan samverkan. Vidare framhåller departementschefen att den senare tidens starka tekniska utveckling på kommunikationsväsendets område endast i förhållandevis ringa utsträckning kommit skärgårdsbefolkningen till godo, varigenom kunde antagas, att skärgårdsbefolkningen i jämförelse med invånarna på fastlandet blivit åsidosatt i såväl sociala som ekonomiska hänseenden. Detta senare gäller även för kustområdenas befolkning.

De sakkunniga framhålla å sid. 21 i sitt betänkande — Betänkande med förslag rörande skärgårdens behov av förbättrade kommunikationer, avgivet av 1938 års skärgårdsutredning Del I — att de ansett, att en båtbygga, som bildar slutpunkt för allmän väg, skall betraktas såsom en integrerande del av vägen och underhållet därmed tillhöra den allmänna väghållningen.

Dessa bryggor torde kunna indelas i tre grupper:

- Grupp I. Bryggor med samma karaktär som färjlägen eller varande utgångspunkt för trafik av liknande karaktär.
- Grupp II. Bryggor utgörande slutpunkt på allmän väg, där traktens befolkning intager sina förnödenheter såsom kol, koks, ved, gödningsmedel m. m. jämte andra för ortens jordbruk och näringsliv erforderligt massgods eller uttransporterar sina jordbruksprodukter, kreatur, fisk m. m. Dessa bryggor komma till användning vid behov och anlöpas ej av regelbunden båttrafik.
- Grupp III. Bryggor, vilka anlöpas av regelbunden, utefter kusten gående båttrafik för person- och godsbefordran.

Med avseende på bryggor tillhörande *grupp I* föreligger för närvarande intet hinder för deras intagande i allmänt underhåll, och det torde väl ej heller efter det nu föreliggande förslaget till lag om allmänna vägar möta något hinder för deras intagande till allmänt underhåll.

Vad åter beträffar bryggor tillhörande *grupperna II och III* torde efter det föreliggande lagförslaget icke möjlighet finnas för dessa bryggors intagande i allmänt underhåll — såvida de ej blivit utförda i samband med den allmänna vägens anläggande och ingått som en del av vägförslaget — ehuru de äro av den allra största betydelse och nödvändiga för upprätthållandet av ortens lokalbetonade trafik.

En brygga, som ligger i anslutning till allmän väg och äges av enskild person, aktiebolag, kommun el. dyl., kan utan vidare avstängas för all trafik, som ägaren till bryggan ej önskar framsläppa över densamma. Detta kan slutligen resultera i, att ortens näringsliv och företagarverksamhet kunna helt lamslås och orten komma i en bekymmersam ekonomisk ställning därigenom att en dylik bryggavstängning tvingar orten att söka sig andra ofta mycket dyrbara transportmöjligheter över land fram till någon större trafikled för person- och massgodsbefordran. Den enskilde ägaren till bryggan kan dessutom försumma bryggans underhåll, varigenom denna blir omöjlig att trafikera.

Med avseende på bryggor tillhörande *grupp III* ligger det snubblande nära att jämföra dessa med t. ex. lastkaj el. dyl. utefter ett järnvägsspår å en järnvägsstation och säga, att en dylik kaj ej behöver vara allmän egendom för att förmedlingen av trafiken från och till järnvägen till vägnätet skall gå friktionsfritt. Härvid skall man dock ihågkomma, att en dylik kajanordning äges av trafikföretaget (järnvägen) självt, och att detta är för sin ekonomiska drift beroende härav. I detta fall är det företagets önskan att på allt sätt underlätta trafiken till och över en dylik kaj.

Ett ångbåtsföretag, som går utefter kusten, äger i allmänhet icke några bryggor, utan har mot erläggande av en viss avgift förskaffat sig rätt att lägga till vid bryggan. En dylik brygga tillkommer ofta genom att en eller annan enskild person eller sammanslutning anordnar en tilläggsplats, avsedd för sina speciella intressen. Därest allmänheten tillåtes trafikera bryggan, upptages bryggavgifter o. dyl. av allmänheten och ångbåtsföretagen för att därigenom göra sig en ekonomisk vinst. Underhållet av dessa bryggor är ofta synnerligen dåligt och gör bryggorna mången gång livsfarliga att använda. En följd härav blir ofta att ångbåtslinjen slutar att trafikera bryggan. Härigenom försattes ortens befolkning i en allt annat än önskelig situation.

Av det nu anförda framgår tydligt att det är av största vikt för en Orts jordbruk och näringsliv ävensom för dess persontrafik att möjligheter finnas för intagande av en enskild brygga i allmänt underhåll, även om den ej är att hänföra direkt till färjas anläggningsplats, därest bryggan är nödvändig

för den allmänna samfärdseln i berörda trakter och ligger i direkt förbindelse med allmän väg.

I samband med enskild bryggas intagande i allmänt underhåll är det nödvändigt, att den allmänna väghållningen erhåller sådan vattenrätt, att bryggans reparation och bekväma trafikerande möjliggöres. Härför torde dock lagändringar bli nödvändiga.

Härovan framförda förslag synas behöva medföra ändringar i 2 och 7 §§ i förslaget till lag om allmänna vägar samt eventuellt även i 5 §. I dessa paragrafer torde det bli nödvändigt att införa ordet "brygga".

På grund av det ovan anförda hemställles,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 223 måtte besluta att i enlighet med vad härovan antytts i lag om allmänna vägar brygga i tillämpliga avseenden jämställles med allmän väg.

Tillika hemställles, att utskottet måtte utarbeta nödiga ändringar i författningstexten.

Stockholm den 19 maj 1943.

<i>Ernst V. Staxång.</i>	<i>Birger Anderson</i> i Mejstad.	<i>Erik Johansson.</i>
<i>C. O. Carlsson.</i>	<i>Martin Andersson.</i>	<i>E. Thorell.</i>
<i>Gust. Svedman.</i>	<i>J. W. Mårtensson.</i>	<i>Wald. Svensson.</i>
<i>Carl E. Johansson</i> i Torp.	<i>E. Birke.</i>	<i>T. V. Lundell.</i>
<i>Bj. Holmgren.</i>	<i>Elof Hällgren.</i>	<i>Ewald Lindmark.</i>
